

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-Ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

Редакційна колегія:

Олена Шуст, д-р екон. наук, професор, ректор університету, **голова оргкомітету.**

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, **заступник голови оргкомітету.**

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Володимир Недашківський, перший проректор БНАУ, проректор з організаційної роботи, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, проректор з навчально-виробничої діяльності та комплексного розвитку БНАУ, канд. екон. наук.

Тетяна Мазур, директор ППНКСВМ, канд. вет. наук.

Юрій Лупенко, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.

Ізабелла Ліпінська, PhD, prof. of the UPP Познанського університету наук про життя, Польща.

Кріштіан Ковач, Doctor, Дебреценський університет.

Інгріда Крауцієне, Doctor of Engineering, Каунаський університет прикладних наук, Литва.

Леся Карпук, декан агробіотехнологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Сергій Мерзлов, декан біолого-технологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Тарас Царенко, декан факультету ветеринарної медицини, канд. вет. наук, доцент БНАУ.

Олександр Мельниченко, декан екологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Ігор Паска, декан економічного факультету, д-р екон. наук, професор БНАУ.

Інна Ковальчук, декан соціально-гуманітарного факультету, канд. юрид. наук, доцент БНАУ.

Людмила Мельник, зав. кафедри філософських та політичних наук БНАУ, канд. політ. наук, доцент.

Олександр Ярмола, канд. філос. наук.

Олена Мостипан, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ, д-р філософії з агрономії, доцент, відповідальний секретар.

Ярослав Буртовий, помічник ректора БНАУ.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2025 року. – Біла Церква: БНАУ. – 270 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

3. Бровко Н.І. Корупція у системі освіти та її прояви: теоретико-правовий аналіз. Гарантії забезпечення прав і свобод людини та правові проблеми запобігання корупції в Україні в умовах євроінтеграції: матеріали всеукраїнського круглого столу (м. Біла Церква, 06 грудня 2018 р.). Біла Церква, 2018. С. 17–19.

4. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 49 (ратифіковано із заявами Законом № 251-V від 18 жовтня 2006 р.).

УДК 349:412

НАСТИНА О.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

В більшості країн світу право приватної власності на землю обмежується в законодавчому порядку в інтересах суспільства. Діючим земельним законодавством України в умовах дії правового режиму воєнного стану закріплюється, що під час воєнного стану забороняється безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі та розроблення такої документації [1]. Саме ці питання є предметом цього наукового дослідження.

Ключові слова земельна ділянка, право приватної власності на землю, обмеження права власності.

NASTINA O.I., candidate of legal sciences

Bila Tserkva national agrarian university

LEGAL RESTRICTIONS ON LAND RIGHTS UNDER MARTIAL LAW

In most countries, private land ownership rights are restricted by law in the interests of society. The current land legislation of Ukraine under martial law stipulates that during martial law, the free transfer of state and communal land to private ownership, the granting of permits for the development of land management documentation for the purpose of such free transfer, and the development of such documentation are prohibited [1]. These issues are the subject of this scientific research.

Keywords: land plot, private land ownership rights, restrictions on property rights.

Законодавче обґрунтування необхідності обмеження права власності на землю в Україні впливає і зі статті 41 Конституції України, якою передбачено, що використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі. Правові умови здійснення права власності на землю визначаються обсягом зобов'язань, покладених законодавством на власників земельних ділянок обов'язків щодо раціонального використання та охорони земель.

Тож важливе значення для визначення меж здійснення прав на землю мають обмеження цих прав. А також, відповідно до ч. 7 ст. 41 Конституції України використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію й природні якості землі [2].

Обмеженням права на землю слід вважати встановлену відповідно до чинного законодавства заборону або покладення на суб'єктів такого права Додаткового обов'язку щодо вчинення дій, пов'язаних з набуттям, використанням та відчуженням земельних ділянок.

Залежно від способу встановлення, характеру обмеження права на землю, дією в часі тощо обмеження прав на землю поділяються на кілька видів.

Згідно зі ст. 110 Земельного кодексу України на використання власником земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Крім того, в окремих випадках Земельний кодекс України передбачає можливість встановлення обмеження прав на землю за рішенням суду [3, 89].

Отже, за способом встановлення обмеження прав на землю поділяються на обмеження,

які встановлені: 1) законом; 2) договором; 3) судом. Прикладом встановленого законом обмеження прав на землю є заборона набуття іноземцями у власність земельних ділянок сільськогосподарського призначення (статті 81—82 ЗК). Що стосується договору, то, наприклад, договором оренди землі може бути встановлена заборона на передачу земельної ділянки в суборенду. Нарешті, за позовом власника чи користувача однієї земельної ділянки суд може заборонити певну діяльність власника сусідньої земельної ділянки, якою завдається неприпустимий вплив (ст. 103 ЗК). Така заборона являтиме собою обмеження прав на використання земельної ділянки [4, с. 102].

Крім способу встановлення, обмеження прав на землю розрізняються за об'єктом обмеження. За цим критерієм обмеження прав на землю поділяються на обмеження щодо певних суб'єктів та обмеження щодо певних земель. Так, Земельний кодекс України, закріпивши безоплатну приватизацію земельних ділянок громадянами України, одночасно заборонив безоплатну передачу у власність земельних ділянок іноземним громадянам та особам без громадянства. Однак, частіше дія обмежень прав на землю поширюється не на суб'єктів земельних прав, а на їх об'єкти, тобто на певні види земель, наданих громадянам у власність чи користування.

Так, згідно зі ст. 114 ЗК, навколо об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізуючих випромінювань тощо, створюються санітарно-захисні зони з метою відокремлення таких об'єктів від територій житлової забудови. В зв'язку з цим у межах санітарно-захисних зон забороняється будівництво житлових об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей.

Важливе значення має термін дії встановленого відповідно до чинного законодавства обмеження прав на землю. За цим критерієм вони класифікуються на постійні та тимчасові. До постійних обмежень прав на землю належать ті з них, термін дії яких не визначений. Прикладом постійно діючого обмеження прав на землю можна назвати заборону для громадян та юридичних осіб самостійно змінювати цільове призначення наданих їм у власність або в користування земельних ділянок (ст. 20 ЗК). Така зміна може здійснюватися лише на підставі рішення відповідного органу влади. Тимчасовими вважаються ті обмеження прав на землю, термін дії (закінчення) яких чітко визначений законом, договором або судом.

Встановлене відповідно до чинного законодавства обмеження прав на землю може мати правову форму заборони чи додаткового обов'язку. Заборона на вчинення дій щодо володіння, користування та розпорядження земельними ділянками — найбільш поширений вид обмежень прав на землю. Забороняючи певні дії щодо землі, законодавець чітко визначає межі дозволеної поведінки суб'єктів, земельних відносин. Власники земельних ділянок та землекористувачі, володіючи та користуючись ними, не мають права самовільно здійснювати зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок. Такі дії без отримання спеціального дозволу на те органів, що здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель, заборонені (ст. 168 ЗК). Однак, з точки зору нормотворчої техніки, в ряді випадків встановлення певного обмеження прав на землю доцільніше здійснювати не шляхом введення заборони на вчинення певних дій, а шляхом покладення на суб'єкта земельних відносин певних обов'язків щодо володіння, користування чи розпорядження земельними ділянками. Причому, мова йде не про загальні обов'язки, дотримання яких є обов'язковим для всіх власників землі та землекористувачів (статті 90, 96 ЗК). Зазначені обов'язки є елементом правового режиму земель в Україні, а не обмеженнями прав власників землі та землекористувачів [4, с. 74].

Межі здійснення права власності на землю визначаються колом покладених законодавством на власників земельних ділянок обов'язків щодо раціонального використання та охорони земель. Важливе значення для визначення меж здійснення прав на землю мають обмеження цих прав.

Обмеження у використанні земель (крім обмежень, безпосередньо встановлених законом та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами) підлягають державній реєстрації в Державному земельному кадастрі у порядку, встановленому законом, і є чинними з моменту державної реєстрації. Обмеження у використанні земель,

безпосередньо встановлені законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, є чинними з моменту набрання чинності нормативно-правовими актами, якими вони були встановлені [5, 38].

Висновки. Усі законодавчі обмеження права власності на земельну ділянку пов'язані з оборотоздатністю земельних ділянок, тобто зі встановленням переліку земель, які не можуть передаватись у приватну власність та бути об'єктами правочинів, з необхідністю використання земельних ділянок за цільовим призначенням та з додержанням встановлених вимог, а також у межах визначеного законом розміру. Обмеженням прав на земельні ділянки можна вважати лише додаткові обмеження прав власників та користувачів земельних ділянок, які введені саме з метою обмеження прав на землю певної категорії суб'єктів земельних прав.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану. *Координаційний центр з надання правничої допомоги* : веб-сайт. URL: <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/osoblyvosti-regulyvannya-zemelnyh-vidnosyn-v-umovah-voennogo-stanu/>
2. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/254к/96-вр>.
3. Земельне право: підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.; за ред. М.В. Шульги. – Харків: Право, 2017. – 520 с.
4. Земельне право: навчальний посібник / О.Г. Боднарчук, К.М. Васківська, А.П. Гаврилішин. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. – 446 с.
5. Земельний кодекс України: коментар / за ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. – 4-те вид. – Харків: Одіссей, 2018. – 624 с.

УДК 374.7

СИМАКОВА С.І., канд. юрид. наук, **КЛОЧКО В.М.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОКРЕМІ АСПЕКТИ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Під час написання тез конференції розглянуто питання, що стосуються неформальної освіти в Україні, та її запровадження у закладах вищої освіти. Виокремлено форми неформальної освіти, та окреслено її значення для здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: освіта; неформальна освіта; знання; здобувач вищої освіти; заклад вищої освіти.

SIMAKOVA S.I., Ph.D. legal Sciences, **KLOCHKO V.M.**, Ph.D. legal sciences
Bilotserkivsky National Agrarian University

OVERVIEW ASPECTS OF INFORMAL EDUCATION IN VISCHNOI EDUCATION IN UKRAINE

At the time of writing this conference, we look at the problems of informal education in Ukraine, as well as the problems with the foundations of public education. The form of informal lighting is reinforced, and its meaning for public lighting is reinforced.

Key words: osvita; informal education; knowledge; health care provider; pledge of great illumination.

Змінюється життя, суспільство адаптується до сучасних викликів, які стоять перед Україною. Все більшого розвитку набувають сучасні підходи до викладання у системі вищої освіти. Прийняття інноваційних рішень в освітній сфері забезпечує заклади вищої освіти надавати якісні, креативні, змістовні та сучасні освітні послуги. На разі заклади освіти (наукові установи) все частіше впроваджують процедури забезпечення якості визнання результатів неформального навчання, як складові системи внутрішнього забезпечення якості освіти [1].